

**TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOW:
- DÜNÝÄ ATÇYLYK MEDENIÝETINIŇ NAÝBAŞYLARYNYŇ BIRI HASAPLANÝAN
BEHIŞDI BEDEWLERIMIZ HALKYMYZYŇ GENJI-HAZYNASYDYR WE
MILLI MIRASYDYR.**

ZAMAN

INTERNATIONAL MEDIA
TÜRKMENISTAN

26-nji aprel, 2024. Belgisi 17/1583

24-nji aprele hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Beýik Britaniýanyň daşary işler, Arkalışk we össü boýunça Döwlet sekretary Dewid Kemerong kabul etdi.

ÖZARA BÄHBİTLİ GATNAŞYKLAR ÖSDÜRİLÝÄR

Myhman wagt tapıp kabul edendigi üçin töüjs ýürekden hoşşalygyny bildirip, döwlet Baştutanymza Beýik Britaniýanyň we Demirgazyk İrländiýanyň Birleşen Patşalygynyň Patşasy Karl III hem-de Premjer-ministri Risi Sunaqyň mähili salamly, iň gowy arzuwlaryny tertiärdi.

Hormatly Prezidentimiz Dewid Kemerony myhmansöjér turkmen topragynda mähili mübarekläp, Beýik Britaniýanyň we Demirgazyk İrländiýanyň Birleşen Patşalygynyň Patşasynaya hem-de Premjer-ministre iň gowy arzuwlaryny beýan etdi, şeýle-de şu gezekki sapary iki ýurduň arasyndaky özara bähbitli gatnaşyklary mundan beýläk-de ösdürmekde möhüm adım boljakdygyna ynam bildirdi.

Nygħażużu ýaly, Beýik Britaniýa Türkmenistanyň Yewropa sebitindiki möhüm huzmatdaşlarynyň biderid. Döwletlər gatnaşyklar birek-birege hormat goýmak, dostluk, özara düşünsiňek esasynda yzygiderli ösdürilgär. Köp üylaryň dowamında sýasy-diplomatik, sôwda-ukydysady, medeni-ynsanperver ulgamlarda huzmatdaşlıgyny orñın tejibesi toplandy.

Hormatly Prezidentimiz Beýik Britaniýanyň we Demirgazyk İrländiýanyň Birleşen Patşalygynyň Patşasy Karl III hem-de onuň Şä zeren maşgalasuna tâc geýdirmek däbarasyna gatnaşmak üçin Beýik Britaniýa amala aşyanı saparyny ýakumly duğular bilen iştalaçyandırgyng belledi. Onuň Alyjeniyah bilen bolan söhbetteştiň dowamında iki ýurduň arasyndaky huzmatdaşlıgyny mundan beýläk-de ösdürmäge ygrarlılyk tassixklanyldı.

Duşusugyu dowamında Türkmenistanyň özdaşary sygasatynda BMG-niň Baş Assambleýasynyň Karanamalary bilen iki gezek ukar edilen hemiseli Bitaraplık hukuk ýagħda juna eżerjandigie we dünjäde parahatçılıgyny, howpsuzlygyny, durnukly ösüşün üpjün editmeġinitiň bähbitde għiñ halkara huzmatdaşlıgły alyp barajñiżx nygtaldy. Beýasary ýurtlar bilen dostluk, deħħukuklu, özara hormat gojmak esasynda gatnaşyklary ösdürmäge möhüm ähmiyet berjärs. Yüze çyklär weħimlieri, gapma-garsilyklarūn çözülmegħi halkara hukugyň we diñe diplomatik għallarayn ulanġilmagħu zerur hasap ed-đurris dijjip, hormatly Prezidentimiz aytdu.

Mälkin bolşu ýaly, sunuň bilen bagħlylkad, Türkmenistan abraġġiġi għarraf, hususan-da, BMG-niň çaklerinde parahatçılıgyny, ynanışmaġy, dialog medeni-żiġietini iterlemtmäġe għonx diri.

halkara başlangçyclary öne sürdi we olar giň gol-dawa eje boldy. Yurdumyzyň ählumumy wehimlere garşı goreşmekde, sebitde durnuklyllyg, howpsuzlyg, asudalugy üpjün etmekde alyp barjan işterine qarjaka baħarri baha berildi.

Pursatdan peydalanyp, döwlet Baştutanymız BMG-niň Baş Assambleýasynyň çaklerinde Türkmenistanyň öne sürjūn başlangçyclaryn goldānġuñ üçin britan tarapya minniedarlyk bildirdi. Hususan-da, ħanu-ż-żekka Türkmenistanyň başlangçyuñ bojuna kabul edilen «2025-nji ýıl - Halkar paraħatçılık wu ynanyancu úly» at Kararnameyň goldanylandugħu üçin hoşşalyg bejān edildi.

Söhbetteşer sôwda-ukydysady gatnaşyklar barada aýdip, ikitaraplavlyn sôwda dolanşuġġuñ össix häsċiġetin eżejidni, sôwda ulgamyndu netiġie li huzmatdaşlıgħu uġla goġiandugħu kanagħall-ġġa bilien belledher. Sunuň bilen birlieku, bu ugurda baġi tejjebi bilan britan kompanijalary bilen özara huzmatdaşlıgħu netiġi häsċiġi nygtaldy.

Taraplarji pikkirine gör, ykdysady huzmatdaşlıgħu mundan bejħlak-de ösdürmek maksadby bilen, Türkmen-britan sôwda-senagat geñnešiniň müm-kinciklilerini ġiġi ulanmak maksadalqygħid. Nebitgħi pudagy, oħra hojalq, tāže teknoloġija lar-gejjeġ ugi uġġur hokkju belleni. Nygtalişu ýaly, britan kompanijalaryngħi tħokkem bazarra nyugħiġi.

Hoħanji ugtigżej we onuň adamzadu durmuşuna getiżiż zyjān zyjān bilen bagħlyx kollha meħselej. Masselej duruħuġi dowamında alyp mas-lahatlaşjan waġiġ ugħallar bixi. Hazzirki wagħid bixi uġġid, tħalli għall-ġġa tħalli għall-ġġa. Hormatly Prezidentimiz Türkmenistanyň halkara jemgħejtieg iż-żgħiex tagħid luu.

Duşusugħi dowamında söhbetteşer medeni-ynsanperver ulgħamda huzmatdaşlıgħu ösdürmek üçin aġġiet il-ġġiġi. Masselej duruħuġi dowamında alyp mas-lahatlaşjan waġiġ ugħallar bixi. Hazzirki wagħid bixi uġġid, tħalli għall-ġġa tħalli għall-ġġa. Hormatly Prezidentimiz aytdu.

Mälkin bolşu ýaly, sunuň bilen bagħlylkad, hususan-da, BMG-niň çaklerinde parahatçılıgyny, ynanışmaġy, dialog medeni-żiġietini iterlemtmäġe għonx diri.

Ulag düzümi üstünliliklere beslenýär

Berkarar döwletiñ tāže eż-jämänyň Galgħiż dörwürde normatly Prezidentimiz baştutanlygħu mħiġi minn-pudakl, sol sanda ulag we komunikasijäilar ulgħamda Watanyużiñ għall-ġġiġi. Hazzirki zamaa ustażur ulag, logistik dūzumheri, aragħa taħbi, telekomunikazijälar ulgħam, kemmal, getiġiġi ġakk tħalli għall-ġġiġi. Bixiżi uġġid, tħalli għall-ġġa tħalli għall-ġġa. ■ 3

Hokkej boýunça sport baýramçılıgħu

Għieni Dijarimiz sportu kip sanlı għor-nużiñi għiġi. Ata Watanyużi għażiż sport oġġi l-ġġiġi. Hökknej idher għall-ġġiġi hem aż-żgħiġi ahni. Szalik, Monreal (Kanada) hazzirki zamaa hokkejji hawn dōrni. ■ 3

Syħażu hukknej we milli awiasiża

Yurdumyzyň bay medeni-żi hem-de syħażu hukknej mħiġi minn-pudakl, tħalli għall-ġġiġi. Yurdumyza syħażu hukknej infrastrukturaw yuzgħidli, tħalli għall-ġġiġi. Hökknej idher għall-ġġiġi hem aż-żgħiġi. ■ 3

Ahalteke bedewleri – halkomyzyň buýsanj

Mälkin bolşu ýaly, her úlyň aprel aúgyuny soñky 24-nji aprelde – Türkmen bedewiniň milli baýramnyň öñsiyrsyndha Arkadag sħ-ħalli. Pyragu úlyndha hem baġħramçılıgħu gerimi has-dha għidnejn. Pieni kien jidher għall-ġġiġi. ■ 3

24-nji aprelde – Türkmen bedewiniň milli baýramnyň öñsiyrsyndha Arkadag sħ-ħalli. Pyragu úlyndha hem baġħramçılıgħu gerimi has-dha għidnejn. Pieni kien jidher għall-ġġiġi. ■ 3

għażiġi, hokknej idher għall-ġġiġi. ■ 3

għażiġi, hokknej idher għall-ġġiġi. ■ 3

għażiġi, hokknej idher għall-ġġiġi. ■ 3

għażiġi, hokknej idher għall-ġġiġi. ■ 3

għażiġi, hokknej idher għall-ġġiġi. ■ 3

għażiġi, hokknej idher għall-ġġiġi. ■ 3

Yurdumyzyň nebitgħi pudagħya bagħaż-żonnan halkara forum

Halkara energetika bazarynha möhüm orun eż-żejt iż-żgħid. Halkara huzmatdaşlıgħu bħall-ġġiġi. Hökknej idher għall-ġġiġi hem aż-żgħiġi. ■ 3

INTERNATIONAL FORUM TO ATTRACT FOREIGN INVESTMENTS IN TURKMENISTAN'S ENERGY SECTOR
24-25 APRIL 2024, PARIS, FRANCE

Dünjäniň binagħarrik paýttagħu

Ispaniānji Barcelona şäheri 2026-nji úlyň Bütindünji binagħarrik paýttagħi djeni dherje eje boldy. Bu karar BMG-niň Blūm, l-ġiġi we medeni-żiġi meseleli. ■ 4

Gurluşygu úeñil bolmadjk täsin suw desgħal

Adamlar mħiġi, għażiġi, hokknej idher għall-ġġiġi. ■ 5

Adamlar mħiġi, għażiġi, hokknej idher għall-ġġiġi. ■ 5

Rekordy 45 sekund ösdürdi

Beýik Britaniýany paýttagħi, geċċiżi 44-nji London marafonjda zenar, dünjägħi arasyndi. Olimpija čempion, kenjialy Peres Jepċiċir 2 sagħid 16 sekundat pelleħana gelip, dünjägħi rekordiġi eż-żeġ. ■ 7

Beýik Britaniýany paýttagħi, geċċiżi 44-nji London marafonjda zenar, dünjägħi arasyndi. Olimpija čempion, kenjialy Peres Jepċiċir 2 sagħid 16 sekundat pelleħana gelip, dünjägħi rekordiġi eż-żeġ. ■ 7

Čempionlar Ligasynyň újrat final duşuṣyklar

UEFA Ċempionlar Ligasynyň tamānha jaġi barjan 2023/24 mōvissimini. Újrat final duşuṣyklar, biejn birriżi, oġġiġi. ■ 8

DÜNYÄ TÄZELIKLERİ

gysga setirlerde

► «Akyllı» güzügüň satuwu başlandı. «Xiaomi»-niň «Black Shark» brendi ilkiniň «akyllı» güzügüniň satuwynyň Hytańda başlandygyny uglaň etdi. Smartfona baglaňan enjam enjam ýürek urgusunyň üýtgemeliçigini, ganşy kislorod bilen doğunkuluk derejesini, ýürek ritminiň üýtgemelerini we bedeniň temperaturasunuň öltüp biltýär. Yüzüğüň bahasy 599 ýuan.

► Hańwanlary gorańjylaryň talaby. Kolumbiyańyan pyaqtýgy Bogotada hańwanlary gorańjylary koridanyň, ýagnu öküz uruşlarynyň gagadan edilmegini talap edýärler. 2012-nji ýylde öküz uruşlary ýatyrlydy, emma mundan bir ýyl öň ýene-de geçirildi. Házır öküz uruşlary 8 ýurtda, şol sanda Ispaniýada, Meksikada we Ekwadorada geçirilýär.

► Dört gönüň iş hepsi. Házırkı wagtda Singapurýň hákimiýetleri 4 gönüň iş hepsiňe geçmegi meýileşdirýärler. Şu günler 4 gönüň iş hepsiňe geçmek üçin synagatlasmasa Germaniýada amala aşyrylýar. Oňa 45 kompanija gatnaşyúar. Yurt gysgdalyň iş hepsiňini netjesini anyklamak istegejär.

► Süri äpet guşa öwruđı. İspaniýalı suratçı Daniel Biber özى bilmenden ýurytyjdan goranjan garas-sar süsüniň asmasında äpet guşuň şekiliň emele getirýän tásin pursadyny surata düşürdi. Suratda mürelerde garas sazlaşqyly hereket edip, asmasında äpet guşuň suduryny emele getirýändigini görmej bolýar.

► Petekleriň satuwu başlandı. Şu ýyl Parizde geçirilek Olimpiýa oýunlarına 250 mümüň petek onlaýn satuwa çykaryldy. Gurañçalyk komiteleriniň maglumatyna görä, ýaryşlaryň ähli görnüşü üçin petekleriň nyrhu eljeterli bolmaly. Olaryň, takmynan, ýaryşsuna golaýynyň bahasy 100 ýewrodan az bolar. Oýuntara 10 million petek satylar.

► Dünýä rekordyň tazeledi. Yaponiýalı Kenta Adaci 24 sagadýň dowamynda 8 mümüň 940 gezek turnirkendé çekip, taze dünýä rekordyng goýdu. Bu örkü rekord eýesi awstraliyalı Gere Llojdýuň başnarlygyndan 300 esse köpürd. Kenta 2022-nji ýyllda goýan 651 gezek özüňi keçmegiň rekordyň hem ejejidis.

► Yelizawetangyň heýkelı açыldı. Beýik Britaniýanın merhum Sha zenany Yelizawetangyň iki metrlik bürünç heýkelini Okemanyň şäher kitaphanasynyň öndiňeňe goýjıldı. Onda Sha zenanyň halańan iteri bilen gurşalan pursaty şekillendirilipdir. Heýkel hususy haýyr-sahawatlyň hasabyna döredildi.

► Adamsypat robot döredildi. Amerikada 2,5 miliard dollarla deň bolan dünýäniň iň gymmat adamsypat roboty döredildi. Akyllı enjam ögi arassalamaga we gap-gaçlary ýerleşdimäge ukypliydy. Emeli aňyň öndebarlyj mümkinçilikler ornaşdyrlan enjam, wakalary ýatda saktaýar hem-de adamalar bilen geleşejär.

► Titana missiásyng ugratmakçy. NASA Saturn planetasyňiň iň ulu hemrasy bolan Titana «Dragonfly» missiásyng ugradymalıgyny tassyklady. Pilotsuz dikejkar gönüñindäki bu enjam dikeyz atmosfera we uglewodordor gortyrna baý asman jisiminden ýaşaýus alamatlaryng gözlärdi. Uçuruşy amala aşyrmak 2028-nji ýylýn iýulynda meýileşdirilýär.

► Hindistan önde barýar. 1 milliard 442 million iatty bolan Hindistan iatlynyň köplüğü boýunça dünýäde birinji orna geddi. BMG-niň iat gaznasynyň (UNFPA) hasabatyna görä, ikinci orunda 1 milliard 425 million iatly Hytań gelýär. Bitermenler Hindistanın iatlynyň ýene-de 77 ýuldán iki esse artyp bil-jeđiginiň çaklaýarlar.

TARYHDA ŞU GÜN

26-nji aprele dünýäde intellektual eýe-çilik günü bellenýär. Yatlama senesi 2000-nji ýylýn sentyabr aýynda Bütin-dünýä intellektual eýeçilik gurama-synyň (WIPO) Baş Assambleysynda döredildi. 1970-nji ýylýn 26-nji aprelinde Konvensiya güjye girip, oňa laýyklyka, Bütin-dünýä intellektual eýeçilik guraması esaslandyrıldı.

Saýlawyň birinji tapgyry geçirildi

19-nji aprele dünýäniň iň köp iatty ýurdy bolan Hindistanda 44 günlüğüň ahłumumy parlament saýlawlarynyň birinji tapgyry başlandı.

Bu adamatz taryhynda iň uly saýlawlaryň biri bolup, soňky onýlykkaldaryk iň möhüm ahłumumy ses berislik hasaplanýar. Yurdüň ululugy, sebermäge hukugy bolan iatty köpüdi (369 million saýlawy), şeýle hew howpsuzluq alalaryd göz önde tulup, saýlawlar 7 tapgyra geçiriler. Şu gün - 26-nji aprele syasya çäräniň ikinji tapgyry badalga aldy. İndiki ses berislik 7, 13, 20 we 25-nji mayda geçiriler. İň soňky tapgyr bolsa, 1-nji iyunda meýileşdirilýär.

Saýlawlaryň birinji tapgyrynda 543 orny öz içine alýan hendi parlamentiniň aşaky palatasynda - Lok Sabade 102 orny kimlerin eýelejekdi keşigtiledi. Olar üçün 2016 dalasgär bäslemedi.

Hindistanyň Premyer-ministri Narendra Modi raýatlyr saýlawlara mümkinqadar işschen gatnaşmaga çağrady. «Men ses berýerleriniň ählisini özünüň ses bermek hukuguya amala aşyragy. Esasan hem, ýaşlary we saýlawlara ikinji gezek gatnaşyńlary ses bermäge çağrýyaryn. Netijede, her bir sesiň aýratyn ähmiyeti bar» diýip, O X jemgynyetiliç torunda ýazy.

Önde boljak ses berislikde öndebarlyjarylary arasında dolandyryjy «Bharatiya Janata Partiýasy» (BJP, Hindi Halk Partiýası) bolup, onuň Lideri hásırkı Premyer-ministr Narendra Modi üçün möhüm dalasgärlik edýär. Onuň bilen I.N.D.I.A. (Indian National Development Inclusive Alliance/Hindi milli ösiş inkişiyiziň bilesişi) bäsleşyär.

Bu billeşik 28 umumy milli we sebit partiýasyny bireleşdirýär, emma ondaýky esasy güjic Hindi Milli Kongresi (INC) partiýasydyr. Bu partiýa ýürtäkly iň köne syasya güjic bolup, onuň wekili - Jawaharlal Neru, Indira Gandhi, Lal Bahadur Shastry, Rajiv Gandhi,

Narasimha Rao ýurdüň garaşsyz larynyň köp ýyllarynda Hindistany dolandyryldar. Şeýle-de bolsa, soňky ýyllarda INC önlük meşhurligyny týirdi, ýone häzirki wagtda abraýyny dikeltmek üçin işschen görserýär.

Hindistanda 1947-nji ýylde garaşsyzlýgyna eýe bolandan soň, ýurdüň jemi 17 gezek ahłumumy saýlawy geçirildi we sebtidäki kanun cykaryj ýýgnaklara, takmyan, 400 saýlawy geçirildi. Hindistanda 2019-nji ýylde geçirilen sonıky umumy saýlawlalar adamatz taryhynda iň uly saýlawlara diýip ylár edilip, ona 600 milliondan gowrak saýlawyçy galasny.

Şeýle-de, soňky bäs 1947 ýylde ýurdüň iatty 1,4 milliardan geçip, Hindistany dünýänin iň köp iatty ýurduna öwürdi. Sonuň üçün bu saýlawlaryň önlük saýlawlaryny rekordyng täzelemegine garaşylyar.

MERKEZİ AZIÝA ÝURTILARY BILEN SAMMIT GEÇİRER

Yapon hökümüti Mezzezi Azıýanyň baş döwleti: Gazagstan, Gyrgyzstan, Özbekistan, Tajikistan we Türkmenistan bilen tomuşda boljak sammitte taýýarlyk görüp başladı. Bu barada «Kyodo» habarlar agentligi habar berdi.

Hásırkı wagtda maslahaty awgust aýynday Gazagystanda guramak pikiri seljerlyär. Taýyk meýilnämä gjírak tassyklanar. Bu sammitte Ya-

poniýanyň Premyer-ministri Fumio Kisoňa gatnaşasız. Taraplyry ikinji nobatda ykdysady hyzmatdaşlygy ilerletmegi meselelerini ara alyp maslahatlaşmaganına garaşylyar.

Yaponiýa 2004-nji ýıldan bari Mezzezi Azıýanyň baş döwleti bilen daşary işler ministriň derejedesinde yzygiderler duşuşyklar geçirýär. Bu ýyl Yaponiýa bilen Mezzezi Azıýa ýurtlaryny arasın-

daky diplomatik edaralaryň ýolbaşçylaryny derejedesinde geçirilen dialogy 20 ýyllyg bellenýär. Sammitti sebtibéri arasyndaky gatnaşyklär ösdürmek taze adım bolmagyna garaşylyar.

Mundan öñi, Yaponiýanyň «ýasyş» tehnologiyalary ulany, Mezzezi Azıýa ýurtlary bilen gatnaşyklärny işleşdirmäge bil baglayändigy habar berlipdi. Yatláp geçsek, 2024-nji

ýylýyň ýanwar aýynda Türkmenistan bilen Yaponiýa karbonsylşazdyrmak uğradıny hyzmatdaşlygy öz içine alyan özara düsünişmek hakyndaky Ähtnama gol çekdi.

Dáp bolşy aýy, Mezzezi Azıýa döwletleriniň Rusiya we Hytań bilen ýalyň gatnaşyklär bar. Yaponiýa hem bu sebtidäki mineral gorilar bay ýurtlar bilen özara gatnaşyklärny işleşdirmäge bil möhüm hasaplayar.

Dünýäniň binagärlik paýtagty

Ispaniýanyň Barcelona şäheri 2026-nji ýylde Bütin-dünýä binagärlik paýtagty diýen derejä eyé bolady. Bu karar BMG-niň Bilim, ilym we medeniýet meseleleri boýunça guramasy (YUNESKO) we Halkara binagärlik bilesişi bilen bilesilide kabul edildi.

Bu derejeye şäheriň binagärlik şäher meýilnamalaşdrylyrys we durnuklyk ösiş gynnattyklaryny öñe súrmäge meýilliliğini ykrar edýär. 2026-nji ýylýr fevral aýyndaky «Santa Elüláy» şüweleñinden başlap, sol ýylýr dekabr aýyndaky «Santa-Lusía» şüweleñine čenli 10 aýny içinde şäheriň köpcükliniň cekmäge gönükdirilen köp sanly çareleri geçirmeç meýileşdirilýär.

Paýtagtadı medeniň taydan ähmiyetli binalarda sergilir, binagärlik boýunça maslahatlar ussatlyk sapaklary we açık gapýarları geçiriler. Bu çädere gosulmaga diňe ýerli däl, halkara guramalar hem çağrylyär. Meýileşdirilen çärelerler arasında Bütin-dünýä binagärlik maslahatı hem bar. Bu maslahat meýileşdirilen çäreler bilen Bütin-dünýä şäher gurlusynda inkişiyiwlik we durnuklylyk ýörelgeleriniň beýan edýän nusgalyk şäher hökmünde görkezmegi maksat edinýär.

Mundan başga-da, açylyş we ýapylýsabaralaryndan tutuş şäherde YUNESKO-nyň Bütin-dünýä mirasyny desgalaryny ყysklandyrmak meýileşdirilýär. «Bir su gün, bir ertir» - Barselonanyň dünýä binagärlik paýtagty hök-

münde şigary hökmünde saýlandy. Şäher ähli etraplynda binäre özgerşilikleri amala aşyramy meýileşdirýär. Barcelona Kopengagenend we Rio-de-Žaneýrodan soň Bütin-dünýä binagärlik paýtagty derejesini gösterýän üçünji şäher bolar.

Halkara binagärler birlesigi 1948-nji ýylde döredildi. Bu YUNESKO tarapyndan ýardam beriliýän we hökümete deňişi degişli bolmadık guramady. Onuň esasy makslary durnuklyk geljej emele getirmekde we global meseleleri çözmeke binagärlik hem-de şäher meýilnamalaşdrylysyň ýahmietini görkezmekden ybaratdy.

Kanun taslamasy makullandy

Beýik Britaniýanyň Hökümüti čilimkeşlige garsız görseňi taze dörwüne gadam goýmagy maksat edinýär. Yurdüň parlamenti 2009-nji ýylgy 1-nji ýanwaryndan soň doğanlara čilim satmagy gadagan edýän kanun taslamasyng doly makullady. Bu çäre Beýik Britaniýanyň Premyer-ministri Riši Sunak tarapyndan öne sürüldi. Temmäki we elektron čilim baradaky kanun taslamasy parlament aǵzalarynyň 383-si tarapyndan goldaw alup, 67-si garsız ses berdi.

Yurdüň saglygy goraşy we Jemgýetçilik işleri ministri Wiktorija Atkins parlamentdäki kärdeşleriniň önde eden çykysynda «Çilim saglyk üçin dijseň zyjanty, şoňa görä, biz geljekki nesli goramak üçin görlüp-eşidilmedik adım ädýär» diýip belliňde we kanun taslamasyng höwes bilen makullaǵandygyn aýtdy.

Kanun taslamasasy laýyklykda, şu ýyl 15 ýaşy dolğan ýetginiňkler we ondan kiçi çägärlar kanun esasynda temmäki saty-

yal bilmezler. Mundan başga-da, bu kanun taslamasasy söwda standartlary boýunça işgärlere kämiliç işçigäne ýetmälikler temmäki we elektron čilim satýan dükanlara jerime salmak üçin taze ýugýýarlyklar

berýär. Şeýlelikde, Beýik Britaniýa ikinjiňiň hatarynda čilimden halas bolan nesli kemala getirmegi maksat edinýär. Hökümütem aǵzalary taze kanunyň ýylgyň aýrynya čenli tassýklanmagyna we 2025-nji ýylgy aprelinde güje girmegine bil baglağar.

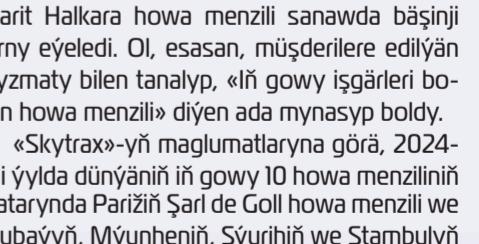
IŇ GOWY HOWA MENZILI

Beýik Britaniýanyň «Skytrax» baraq kompaniyasyň maglumatlaryny görä, Dohany Hamad aeroporty Bütin-dünýä iň gowý howa menzili diýen ada eye boldy. Meýdayn 22 inedördü kilometre deň bolan ägir toplumda syähäçtylyr rahaňlyk üçin ähli zəratlar: tropik ösumülklerin uly bakışy, basseyňli fitnes merkezi, mugtäksiz Wi-Fi we dardala dindarla üçin bîrnâce zalar bar. Bu üstünlik Hamad aeroportynyň 2021-2022-nji ýyllarda yeriň bolanidan soň, üçünji gezeğidir. «Skytrax» pilik soralyşygynda 100-den gowrak milletden bolan syähäçtylar gatnasdy. Yolagçylary köpüsüniň pilkirine görä, Hamad howa menzili, söwda üçin hem dünýänin iň gowý howa menzili hökmünde öne saylındı.

Singapuryň Çangi aeroporty 2013-nji ýıldan 2020-nji ýyla čenli we 2023-nji ýylde «Skytrax»-yň gowý howa menzili hökmünde birneňe gezelgez. Gezelgezde 100-aşır gowrak ylögçagyň aýtdy.

Koreya Respublikasynyň Inchon howa menzili 2023-nji ýylde dördünji orundan üçünji orna gôterilip, maşgalà syähäçtylary üçin dün-

milliondan gowrak ylögçagyň aýtdy. Tokio-nyň beýlikli esasy Halkara howa menzili bolan Dünýänin iň arassa howa menzili diýip ýylde edildi. Bu howa menzili 2023-nji ýylde beýlikli merkezlere garanyňda, has köp - 70

milliondan gowrak ylögçagyň aýtdy. Tokio-nyň beýlikli esasy Halkara howa menzili bolan Dünýänin iň arassa howa menzili diýip ýylde edildi. Bu howa menzili 2023-nji ýylde beýlikli merkezlere garanyňda, has köp - 70

TÄZE GÖKDIRÄN GURLAR

ABŞ-da «Matteson Capital» kompaniyasy hem-de AO studiyasy tarapyndan täze gökdiränin taslamasy tassyklady. Gökdirän Nýu-Yorkuň ýa-da Çikagoňa däl-de, eýsem, takmyan, 700 mûr töwerryi iatty bolan Oklahoma-Siti şäherini kesbine gözelik çayar. OI Oklahoma statyynyň merkezi şäherinde bina ediler.

Gökdırılärdäkä «Legends Tower» diýip atlandyrylar. İlkitibäda dizaynerler we binagärler ony ABŞ-nykiň binagärinyň öwrümeği tekli ediler. Yöne ara alyp maslahatlaşmalarndan soň czigylar düzüldü, netijede «Legends Tower» gökdiränini ýurdun iň beýlik binasy derejесine eyé boldy.

«Legends Tower» gökdiränini Oklahomaýa ýurdu 46-nji statyna öwrülen ýylýny dabaranly bellerlek üçin simwolik beýlikde - 581 metr beýliklyk yetirler. Deňeşdirmek üçin ol ABŞ-ny häzir iň beýlik gökdiränin - Nýu-Yorkdaky «One World Trade Center» sówda merkezinden 39

Çempionlar Ligasyňň ýarym final duşuşyklary

UEFA Çempionlar Ligasyňň ýene-de geçiriljek 5 duşuşyldan soň şu mówsumluk işi tamamlanar. Ýagny ýarym final we final duşuşyklaryndan soň UEFA-nyň iň uý klub ýarysynda umumylykda 69-njy, Çempionlar Ligasyňň 32-nji mówsumunıň çempiony belli bolar. 2019/20 mówsumundan soň iňisli klublary bolmazdan geçiriljek ýarym finalda 2 nemes topary, ispanlaryň fransuzlaryň hem 1 klubu çykys eder. Umumylykda, UEFA-nyň 2 uý ýarysynda Çempionlar Ligasy hem-de Yewropa Ligasy - ikisinde-de ýarym finalda ýeke iňisli klub by hem galman, ýurduň futboldaky bar abraýy su mówsum üçin Konferensiýa Ligasynda ýarym finala çylan «Aston Willianý» gerdeninde. Soňky gezek 2014/15 mówsumunda UEFA-nyň 1-2-nji derejeli klub ýarysyňň ýarym finalyna ýeke iňisli klubu hem cýkmandy.

3-nji gezek ýarym finala 2 nemes klubu çykyp, mündan öň 2012/13 hem-de 2019/20 mówsumlerinde şeýle waka bolupdy. Olaryň ikisinde-de «Bawariýa» ýarym finaly bolup, oňa ilki «Borussiya Dortmund», soňka «Leipzigt» yoldaşylyk edipdi. Şol 2 mówsum hem «Bawariýanyň» çempionligy bilen tamamlanypy. 2012/13 mówsumunda «Bawariýa» bilen «Borussiya Dortmund» finala çykyp, münherilier şu ýylky finalliy geçiriljek ýeri bolan «Wembley» stadyonunda 2-1 hasabında ýeşis gazanypdy. 2019/20 mówsumunda de-pandemiýa sebäpli çärjek final we 2 nemes, 2 fransuz klubunyn arasynda geçirilen ýarym final duşuşyklary Portugaliýada geçirili, finalda «Bawariýa» PSZ-ni utupdy.

Geljek hepdän isibene we çarşenbe gününde, ýagny 30-nji aprelde we 1-nji maýda geçiriljek ýarym finalı 1-nji duşuşyklaryny 2-si hem Germaniyada oýnar. Sişenbe günü Dortmundunda «Borussiya» PSZ-ni, çarşenbe günü Münhende «Bawariýa» «Real» kabul eder. Duşuşyklaryň 2-si hem 00:00-da başlar.

«Borussiya» bilen PSZ su mówsumünde toparçada-du duşuşpdy. İki klub su wagta čenli UEFA-nyň ýarysla-

rynda özara 6 gezek duşuşyk geçirildiler. Şolarda PSZ-niň 2, «Borussiya» 1 ýeşisi bar, 3 duşuşyk deňlikde tamamlanyp, gallarda PSZ 7-6 önde barýar. Su mówsumda toparçalarda geçirilen oýunlarda PSZ Parizde 2-0 ýehip, myhmancılykda da 1-1 deňme-deň oýnady.

UÝL 2010/11 mówsumuň toparçalarla: Borussiya-PSZ: 1-1 (Şahin 50 p – Şantom 87). PSZ-Borussiya: 0-0; UCL 2019/20 mówsumuň 1/8 finalda: Borussiya-PSZ: 2-1 (Hollan 69, 77 – Neymar 75), PSZ-Borussiya: 2-0 (Neymar 28, Bernat 45+); UCL 2023/24 mówsumuň toparçalarla: PSZ-Borussiya: 2-0 (Mbappe 49, Hakimi 58), Borussiya-PSZ: 1-1 (Adeyemi 51 – Zalik-Emeri 56).

UEFA-da ózara iň köp duşuşan 2 topar

● «Bawariýa» bilen «Real Madrid» – UEFA-nyň ýarysylarda iň köp özara duşuşyk geçirgen 2 topardyr. Yklamyň öndebarlyy bu 2 topary öñümüzäki 2 hepdänish do-wamynda 27-28-nji duşuşyklaryny geçirieri. Mundan öňki 25 öýnүň ählisi hem su ýaryşyň çägide geçirili, «Real Madrid» 12, «Bawariýa» 11 gezek ýeşis gazanyp, 3 duşuşyk hem deňlikde tamamlandy (golsuz duşuşyk

yok). Gallarda «Real» 41 poýgüsine nemeseli 39 top bilen jogap berdi. İki klub ýarym finalda 8-nji gezek garsylaşalar. Mundan öňki 7 ýarym final jübütinden soň «Bawariýa» 4, «Real» 3 gezek finala çykmagy başardı.

1975/76 mówsumuň 1/2 finalda: Real-Bawariýa: 1-1 (Martines 7 – Gerd Müller 42), Bawariýa-Real: 2-0 (Gerd Müller 9, 31); 1986/87 mówsumuň 1/2 finalda: Bawariýa-Real: 4-1 (Augentaler 11, Mateus 30 p, 52 p, Wolfart 37 – Butragenyo 44), Real-Bawariýa: 1-0 (Santillana 28); 1987/88 mówsumuň 1/4 finalda: Bawariýa-Real: 3-2 (Pfriugel 39, Eder 45, Wolfart 47 – Butragenyo 85, Sançes 90), Real-Bawariýa: 2-0 (Yankowit, 26, Michel 41); 1999/00 mówsumuň 2-nji tapgyr toparçalarla: Real-Bawariýa: 2-4 (Morentes 25, Raul 48 – Šoll 21, Effenberg 24, Fink 39, Paulo Sergio 67), Bawariýa-Real: 4-1 (Šoll 4, Elber 30, Ziller 79, 90 – Helguera 50); 1/2 finalda: Real-Bawariýa: 2-0 (Anelka 4, Yeremis 33 ö.d.), Bawariýa-Real: 2-1 (Yancker 12, Elber 54 – Anelka 31); 2000/01 mówsumuň 1/2 finalda: Real-Bawariýa: 0-1 (Elber 55), Bawariýa-Real: 2-1 (Elber 8, Yeremis 34 – Figo 18); 2001/02 mówsumuň 1/4 finalda: Bawariýa-Real: 2-1 (Effenberg 82, Pizarro 88 – Jeremi 11), Real-Bawariýa: 2-0 (Helguera 69, Gutierrez 85); 2003/04 mówsumuň 1/8 finalda: Bawariýa-Real: 1-1 (Makaay 75 – Roberto Carlos 83), Real-Bawariýa: 1-0 (Zidan 32); 2006/07 mówsumuň 1/8 finalda: Real-Bawariýa: 3-2 (Raul 10, 38, Nistelrooy 34 – Lusio 23, Wan-Bommel 88), Bawariýa-Real: 2-1 (Makaay 1, Lusio 66 – Wan-Nistelrooy 83 p); 2011/12 mówsumuň 1/2 finalda: Bawariýa-Real: 2-1 (Ribéri 17, Gomes 90 – Özil 53), Real-Bawariýa: 2-1, 1-3 p (Ronaldo 6 p, 14 – Robben 27 p); 2013/14 mówsumuň 1/2 finalda: Real-Bawariýa: 1-0 (Benzema 19), Bawariýa-Real: 0-4 (Ramos 16, 20, Ronaldo 34, 90); 2016/14 mówsumuň 1/4 finalda: Bawariýa-Real: 1-2 (Vidal 25 – Ronaldo 47, 77), Real-Bawariýa: 4-2, g.w. (Ronaldo 76, 105, Asensio 112 – Lewandowski 83 p, Ramos 78 ö.d.); 2017/18 mówsumuň 1/2 finalda: Bawariýa-Real: 1-2 (Kimmich 28 – Marselo 44, Asensio 57), Real-Bawariýa: 2-2 (Benzema 11, 48 – Kimmich 3, Hames 63).

UEFA-da ózara iň köp duşuşan 2 topar

● «Bawariýa» bilen «Real Madrid» – UEFA-nyň ýarysylarda iň köp özara duşuşyk geçirgen 2 topardyr. Yklamyň öndebarlyy bu 2 topary öñümüzäki 2 hepdänish do-wamynnda 27-28-nji duşuşyklaryny geçirieri. Mundan öňki 25 öýnүň ählisi hem su ýaryşyň çägide geçirili, «Real Madrid» 12, «Bawariýa» 11 gezek ýeşis gazanyp, 3 duşuşyk hem deňlikde tamamlandy (golsuz duşuşyk

UEFA-da kubok gazanan ilkinji grek klubu

UEFA Yaşlar Ligasynda Gresiýanyň «Olimpiakos» topary çempion boldy. Grek klubunyn ýaşlar düzümi Şweýsariýanyň Nýon şäherinde geçirilen finalda İtaliýanyň «Milan» toparynyň ýaşlar düzümini 3-0 hasabında utupdy. «Olimpiakos» ýeňi getiren gollary 60-nji minutda penaltynden Muzakits, 61-nji minutda Papakanellos, 66-nji minutda de Bakulas dervezä giriþdi. Şunlukda, «Olimpiakos» topary taryhynda ilkinji gezek bu ýaryşa ýeňişi boldy.

«Olimpiakos» topary UEFA-nyň ýarysylarda ýeňiš gazanızan ilkinji grek klubu hökmün-

de hasaba alyndy. Umumylykda, bu greklerň UEFA-daky EURO 2004-de gazanylan çempionlykdan soň 2-nji ýeňişi boldy. «Olimpiakos» topary esasy ligadan bolman çempionlyk gazanızan 3-nji klub bolup, ondan öň «Leipzig» hem-de geçen mówsumde AZ toparylary ýaryşa ýerli çempionlar kategoriýasından goşulyp, Kubogu eyäläpdi. Geçen mówsum 3-nji ýeri ýeňiš «Milan» bu saphar kümüs medalı mynapsy boldy. 10-nji gezek geçirilen ýaryşda «Celsi» bilen «Barselona» 2, «Benfika», «Porto», «Real Madrid» 1 sapar çempionlyk gazandy.

«Atalanta» «Liwerpuly», «Roma» «Milany» ýarysdan çyardy

UEFA Yewropa Ligasynda çärjek finalda ýeşis gazanızan «Atalanta» öz meýdançasında «Liwerpuldan» 1-0 (Salah 7 p) hasabında utulsa-da, 1987/88 mówsumunda (Kubokçularň Kubogu) soň Yewrokobulkarda 2-nji gezek ýarym finala çykdy. Umumylykda, UEFA-nyň ýarysylarda soňki 5 çäryk final duşuşyndan garsydaşyryndan üstün çykdy. «Liwerpul» 1-nji oýnada öz meýdançasında 3-0 hasabında as-gyn gelipdi.

► «Atalanta» öz meýdançasında «Liwerpuldan» 1-0 (Salah 7 p) hasabında utulsa-da, 1987/88 mówsumunda (Kubokçularň Kubogu) soň Yewrokobulkarda 2-nji gezek ýarym finala çykdy. Umumylykda, UEFA-nyň ýarysylarda soňki 5 çäryk final duşuşyndan garsydaşyryndan üstün çykdy. «Liwerpul» 1-nji oýnada öz meýdançasında 3-0 hasabında as-gyn gelipdi.

büşyň 85-nji minutda geçirgen goly diňe skorboradaky sany üýtgetdi we «Roma» UEFA-nyň ýarysylarda bassyr 4-nji mówsumda ýarym finala çykdy. Umumylykda, UEFA-nyň ýarysylarda soňki 5 çäryk final duşuşyndan garsydaşyryndan üstün çykdy. «Roma» 1-nji oýnada öz meýdançasında 3-0 hasabında as-gyn gelipdi.

► meýdançasında 2-0 hasabında

şyeniş gazanızan «Baýer» myhmancılykda «West Ham» bilen deňme-deň oýnada (Antonio 13 – Frimpong 89). Şunlukda, lewerkuzenliýer Yewropa Ligasynda bassyr 2-nji gezek ýarym finala oýnar.

Portugalyada 2-1 hasabında üstün çykdy «Benfika» myhmancılykda «Mar-selden» oýnada esasy wagtyndy 1-0 hasabında ýeňen «Milany» myhmancılykda 1-0 hasabında garsydaşyry 2-1 hasabında ýeňimedi başardı. Duşuşynda 12-nji minutda 1-nji oýündik golu avtorý Antônio Marçinçi, 22-nji minutda da Paulo Díbalá alyajýp gol bilen rilleriler 2-0 öñe saýlady. 31-nji minutda «Romanyň» sağ gyryk goragçysy Zeki Çelik gyzyl kart alıp, oýundan çykdy. Sondan soň «Milan» hüjümeleri artdyrsa-da, olara yeterlik netije gazamak başartmadı. Matteo Gab-

2-nji we 9-nji maýda geçiriljek ýarym final

minutda Erik geçirdi. Şunlukda, Hernan Crespoň tälim berjän «Al-Ain» bellı boldy. Ýarym finalda ýeşis gazanızan «Milany» myhmancılykda 1-0 hasabında 2016-nıjy yillardan soň 4-nji gezek AFK Çempionlar Ligasyňň finalda oýnamaga hukuk gazandy. Olar 2003-nji yılda çempionlyk gazanypdylar.

Bir hepe öň öz meýdançasında 4-2 hasabında ýeňiş gazanızan «Al-Ain» myhmancılykda Saud Arabystanynyň «Al Hilal» toparyndan 2-1 asgyr geldi. Çekeleşkilik gezen oýunda 30 ýıldan soň BAE-niň «Al-Ain» topary bilen Yaponiyanyň «Yokohama F. Marinos» topary finalda duşuşarlar.

► 30 ýıldan soň finala çykdy

● Günorta Koreýadaky duşuşy-

da «Ulsan HD» toparyndan 1-0 utulan «Yokohama F. Marinos» topary Yaponiyada 3-2 hasabında üstün çykdy. Geçen gollaryň 5-si hem 1-nji ýarymda derwezä giriþlip, ilk bilen ýer-

duşuşyklarynda «Marsel» bilen «Atalanta», «Roma» bilen «Baýer» toparylary duşuşarlar.

UEFA Yewropa Konferensiýa Ligasynda da ýarym finalçalaryň 2-si penaltitileriň netjesinde belli boldy. Öz meýdançasında «Lille» topary 2-1 hasabında ýeňen «Aston Villa» myhmancılykda esasy wagtda şol hasap bilen garsydaşyndan asgyr geldi (Ýazyj 15, Andre 68 – Kes 87). Penaltitileriň netjesinde de iňis klub 4-3 üstün çykdy. 42 ýıldan soň UEFA-nyň ýarysylarda ady ny iň gowy 4 topary hataryna ýazdyrdy. 1-nji oýunda 3-2 asgyr gelen «Fenerbahçe» öz meýdançasında «Olimpiakos» esasy wagtda 1-0 hasabında utdy (Kahwej 11). Penaltitileriň netjesinde de 3-2 öňe saylanan grek klubu ýarym finala çykdy.

Çehiýada golsuz deňme-deň oýan «Florentina» bilen «Wiktoriya Plzeniň» ýeşis gazanızan «West Ham» bilen deňme-deň oýnada (Antonio 13 – Frimpong 89). Şunlukda, lewerkuzenliýer Yewropa Ligasynda bassyr 2-nji gezek ýarym finala oýnar.

Portugalyada 2-1 hasabında üstün çykdy «Benfika» myhmancılykda «Mar-selden» oýnada esasy wagtyndy 1-0 hasabında ýeňen «Milany» myhmancılykda 1-0 hasabında garsydaşyry 2-1 hasabında ýeňimedi başardı. Duşuşynda 12-nji minutda 1-nji oýündik golu avtorý Antônio Marçinçi, 22-nji minutda da Paulo Díbalá alyajýp gol bilen rilleriler 2-0 öñe saýlady. 31-nji minutda «Romanyň» sağ gyryk goragçysy Zeki Çelik gyzyl kart alıp, oýundan çykdy. Sondan soň «Milan» hüjümeleri artdyrsa-da, olara yeterlik netije gazamak başartmadı. Matteo Gab-

2-nji we 9-nji maýda geçiriljek ýarym final

eýeleri ýarym sagadyň içinde Uenaka (13, 30) hem-de Anderson Lopesiň (21) gollary esasynda 3-0 hasabında öňe saýlandy. Koreyler 1-nji ýarym taramanmanka, Mateus Salesiň (35) hem-de Boýanicij (42 p) gollary bilen 2 öýnű netişi boyunça hasaby deňlemege başardı. Goşmaça wagtda-da hasap üýtgemänsöň, penaltitler ýeňini kesgilemeli boldy. Bu urgularda-da ýeke gezek hem ýalňış goýbermedik ýaponlar 1989/90 mówsumundan soň, ýagny 34 ýıldan soň taryhynda 2-nji gezek finala çykdy. «Yokohama F. Marinos» topary finalda 2 öýnű netişi boyunça hasaby deňlemege başardı. Goşmaça wagtda-da hasap üýtgemänsöň, penaltitler ýeňini kesgilemeli boldy. Bu urgularda-da ýeke gezek hem ýalňış goýbermedik ýaponlar 1989/90 mówsumundan soň, ýagny 34 ýıldan soň taryhynda 2-nji gezek finala çykdy. «Yokohama F. Marinos» topary finalda 2 öýnű netişi boyunça hasaby deňlemege başardı. Goşmaça wagtda-da hasap üýtgemänsöň, penaltitler ýeňini kesgilemeli boldy. Bu urgularda-da ýeke gezek hem ýalňış goýbermedik ýaponlar 1989/90 mówsumundan soň, ýagny 34 ýıldan soň taryhynda 2-nji gezek finala çykdy. «Yokohama F. Marinos» topary finalda 2 öýnű netişi boyunça hasaby deňlemege başardı. Goşmaça wagtda-da hasap üýtgemänsöň, penaltitler ýeňini kesgilemeli boldy. Bu urgularda-da ýeke gezek hem ýalňış goýbermedik ýaponlar 1989/90 mówsumundan soň, ýagny 34 ýıldan soň taryhynda 2-nji gezek finala çykdy. «Yokohama F. Marinos» topary finalda 2 öýnű netişi boyunça hasaby deňlemege başardı. Goşmaça wagtda-da hasap üýtgemänsöň, penaltitler ýeňini kesgilemeli boldy. Bu urgularda-da ýeke gezek hem ýalňış goýbermedik ýaponlar 1989/90 mówsumundan soň, ýagny 34 ýıldan soň taryhynda 2-nji gezek finala çykdy. «Yokohama F. Marinos» topary finalda 2 öýnű netişi boyunça hasaby deňlemege başardı. Goşmaça wagtda-da hasap üýtgemänsöň, penaltitler ýeňini kesgilemeli boldy. Bu urgularda-da ýeke gezek hem ýalňış goýbermedik ýaponlar 1989/90 mówsumundan soň, ýagny 34 ýıldan soň taryhynda 2-nji gezek finala çykdy. «Yokohama F. Marinos» topary finalda 2 öýnű netişi boyunça hasaby deňlemege başardı. Goşmaça wagtda-da hasap üýtgemänsöň, penaltitler ýeňini kesgilemeli boldy. Bu urgularda-da ýeke gezek hem ýalňış goýbermedik ýaponlar 1989/90 mówsumundan soň, ýagny 34 ýıldan soň taryhynda 2-nji gezek finala çykdy. «Yokohama F. Marinos» topary finalda 2 öýnű netişi boyunça hasaby deňlemege başardı. Goşmaça wagtda-da hasap üýtgemänsöň, penaltitler ýeňini kesgilemeli boldy. Bu urgularda-da ýeke gezek hem ýalňış goýbermedik ýaponlar 1989/90 mówsumundan soň, ýagny 34 ýıldan soň taryhynda 2-nji gezek finala çykdy. «Yokohama F. Marinos» topary finalda 2 öýnű netişi boyunça hasaby deňlemege başardı. Goşmaça wagtda-da hasap üýtgemänsöň, penaltitler ýeňini kesgilemeli boldy. Bu urgularda-da ýeke gezek hem ýalňış goýbermedik ýaponlar 1989/90 mówsumundan soň, ýagny 34 ýıldan soň taryhynda 2-nji gezek finala çykdy. «Yokohama F. Marinos» top